

[Svend Nielsen.]

saettes her i Landet, og hvis Ministeren ikke mener, at der er sket Lovovertrædelse eller Edsbrud, vil jeg meget gerne høre hans Begrundelse deraf.

Jeg tror, at disse Nævningekendelser vil have givet mange en Følelse af, at den Form for Retspleje, vi har her i Landet i Øjeblikket, ikke kan opretholdes i Fremtiden. Den kan det ikke især af to Grunde. For det første, fordi det har vist sig, at Nævningerne gør sig skyldige i Lovbrud, thi det har aldrig nogen Sinde været Retsplejelovens Mening, at aabenlyse og straffbare Lovovertrædelser skulde gøres tilladelige og straffri ved Nævningernes Hjælp. For det andet maa vi efter mit Skøn bort fra denne Form for Deltagelse i Retsplejen fra Befolkningens Side, fordi det har vist sig, at Nævningerne fristes og fristes over Evne til at bryde den Ed, de har aflagt. Saa-danne Forhold bør man ikke opretholde, det er nedbrydende for Retsforholdene, og det er i høj Grad egnet til at nedbryde al Respekt for Lovgivningen her i Landet. Begge disse Forhold virker saa afgjort i uheldig Retning, og de bør ændres snarest muligt. Nu ønsker jeg for mit Vedkommende ikke at gaa bort fra Lægmands Medvirken i vor Retspleje, men jeg synes jo rigtignok, at disse Nævningekendelser i høj Grad opfordrer til at træffe en anden Ordning, maaske opfordrer til at have Meddomsmænd i Stedet for den rene Nævningeinstitution. Enten maa man, synes jeg, gaa den Vej ud, eller ogsaa maa man ordne det saaledes, at man kan drage Nævningerne til Ansvar, naar de gør sig skyldige i aabenlyse og vitterlige Lovbrud og Edsbrud. Jeg henstiller til Justitsministeren at tage dette Forhold op til alvorlig og hurtig Overvejelse. Lad os faa et Lovforslag paa Bordet, som kan gøre det muligt at komme bort fra disse uhyggelige lov- og retsløse Forhold, som i Øjeblikket er herskende paa dette Omraade. Det er nødvendigt at komme bort derfra baade for Befolkningens og for Rigsdagens Skyld, og jeg henstiller indtrængende til Justitsministeren at tage denne Sag op til alvorlig og hurtig Overvejelse.

Carlsen-Skiødt: Jeg skal ikke paa dette Tidspunkt komme ind paa storpolitiske Betragtninger, men nøjes med at fremføre enkelte Henstillinger til nogle af vore Fagministre.

Først vil jeg henvende mig til den højtærede Undervisningsminister angaaende en ministeriel Praksis overfor de private Realskoler, som jeg synes bør ændres.

Som bekendt kan Lærere og Lærerinder saavel ved Kommuneskoler som ved Realskoler faa Aarskursus paa Statens udmærkede Lærerhøjskole for derved at dygtiggøre sig i de enkelte bestemte Fag, som de særlig har Brug for. Dette maa betragtes som en stor Hjælp, ja, man kan vist godt sige en nødvendig Hjælp, særlig for de Lærerekræfter, der efterhaanden er kommet lidt op i Aarene, da jo baade Metoder og Arbejdsformer stadig skifter. Skal Lærerne fuldtud gøre Fyldest i Skolen, saa maa saadanne veltilrettelagte og vellede Aarskursus siges at være paakrævede, for at vedkommende kan følge med Tiden. Gælder det, jeg her har sagt, om de almindelige Kommuneskoler, gælder det selvsagt i langt højere Grad om Realskolerne, hvor Eleverne skal føres frem til en Eksamen. Nu er Forholdet for den almindelige Kommuneskole og de kommunale Realskoler det, at Læreren under sit Aarskursus beholder hele sit Statstilskud. Dette er kun rimeligt, da han jo selv baade maa betale for sin Vikar og afholde Udgifterne ved Opholdet i København i den Tid, Undervisningen varer. Men medens saaledes Lærerne ved de kommunale Realskoler beholder deres Statstilskud, anvendes den Praksis i Undervisningsministeriet, at Lærerne ved de private Realskoler fratages hele Statstilskuddet i den Tid, de deltager i Aarskursus paa Lærerhøjskolen. At en saadan Praksis er yderst uheldig for den private Skole, er indlysende. For den Lærer, som er blevet 35 Aar gammel, vil Statstilskuddet være 1 000—1 200 Kr., hvilket han altsaa mister, hvis han søger at dygtiggøre sig paa Lærerhøjskolen. Dette vil sige, at de noget ældre Lærere ved de private Skoler saa godt som er afskaaret fra at benytte den udmærkede Lærestanstalt, da de i de fleste Tilfælde ikke baade kan bære de direkte Udgifter ved Opholdet i København og undvære det ret betydelige Statstilskud. Naar man ved, hvilken Betydning den private Realskole har for den opvoksende Ungdom, maa man indrømme, at der her gøres en Uret mod denne Skoles Lærere og Lærerinder. Økonomisk set betyder en Ændring af dette Forhold ikke meget for Statskassen, da Antallet af Lærere fra private Realskoler, som vil besøge Aarskursus, aldrig vil blive ret stort for de ældre Læreres Vedkommende, og de helt unge har jo intet Statstilskud. Men for Lærerne selv er det af meget stor Betydning, at dette Statstilskud ikke fratages dem i den Tid, de søger at dygtiggøre sig til det Arbejde, de skal udføre. Denne Ordning for de private Realskoler Vedkommende er ikke Lov, hvad jeg gerne vil understrege,